

Titel: Indlæg ved prof. Hjelmslev, [VEJLED] 138-0120

Citation: "Indlæg ved prof. Hjelmslev, [VEJLED] 138-0120", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 2. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_138-shoot-wacc-1992_0005_138_VEJLED_0120_p2_bP1_TB00010/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

FD ad HJ:VS

2

et Kompleks, noget lukket, begrænset i Hødestning til de såde, ubegrænsede Forløb. Det er vigtigt straks at mærke sig, at sådanne Helheder eller Komplekser ikke blot kan være af rumlig Natur, således at Dele-^{ne}lene optræder samtidigt; men at de også kan forløbe i Tiden, som hvis vi i Steden for gul sætte to Gange sådt, i Steden for grønt tre Gange sådt. Endelig vil der også være Mulighed for abstrakte Komplekser, der hverken behøver Udfoldelse i Tid eller Rum, eller som kan manifestere sig i Tid og i Rum. Jeg vilde mene, at dette Kompleksbegreb er af mindst lige så stor Betydning i Sæmologien som Forløbsbegrebet, og at dette sidste er belastet med skæbnsvangre Uklarheder, så længe det ikke er defineret i Forhold til Kompleks- eller Totalitetsbegrebet (som muligvis også ved nærere Analyse kan adskilles). Dette medfører nu en tilsvarende Spaltning af Element- eller Klassebegrebet, idet et givet Element vil kunne optræde på forskellig Plads inden for Helheden, således at Elementdefinitioner ikke altid kan gå op i Leddefinitioner.

Det er i den givne Sammenhæng vigtigt at bemærke, at ikke blot Tegnstrukturer kan ansæes som Forløb eller Helheder, hvori Eksemplar Individier af visse Klasser optræder som Led, men at denne Dobbelt-
hed er en Grundegenskab ved al Oplevelse og Erkendelse. Vi har her altså ikke nogen differentia specifica ved Tegnstrukturer, og det må være Opgaven at undersøge om Forløbet, Helhedstyperne og Klasserne her har nogen særegen Beskaffenhed, ^{man vil sige 15 m} ~~hvert er det, at~~ Helhedernes og Elementernes Omfang og Antal både m.H.t. ^{Den, som} ~~Maximum- og Minimum er fysiologisk Betinget. Hvis der var 100 ÅR~~ eller en Milliontedel Sekund mellem de enkelte Lyse i Signalerne, ^{formentlig} ~~ville de ikke kunne opfattes af Mennesker som Tegnsystemer.~~

Hj. bebrejder den trad. Gram., at den "a priori hejser et System ned fra Himmelen, som om der ingen Tekster var". Men heroverfor ^{allerede i den forløbende oplysning} ~~maa anføres, at dels at den, der kan et Sprog, har foretaget en implicit Analyse af dets Tekster, således, at Elementerne er "umiddelbart givne" i lige så høj Grad som Teksterne (dette gælder formentlig Forholdet mellem Helheder og Elementer på alle Erkendelsens Carakter), dels at den Inddeling af Grammatikken i ~~Uafhængigt~~ ^{Elementære} (Analogi, Morfologi) og Lydklasselære) og Relations- eller Helhedslære (Syntax, Prosodi), som Hj. så heftigt bekræfter, netop er Udtryk~~